

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Serbările culturale.

Frumoase și impunătoare au fost adunările și serbările culturale, aranjate săptămâna aceasta la Sibiu. Ele ne-au dat dovadă, că pe terenul cultural am făcut și facem progrese îmbucurătoare.

Eată pe scurt decursul lor:

Sedința I. a „Asociațiunii”.

Conform programului Sâmbătă în 19 August c. s'a ținut la 10. oare a. m. prima sedință a „Asociațiunii” în sala festivă a muzeului. Sedința a fost deschisă prin vorbirea dlui president Șuluț, pe care o dăm la alt loc al foi noastre. În ea dl president critică și sbiciuiește în cuvinte aspre indiferentismul, nepăsarea față de „Asociațiune”.

După înscrierea delegaților, se prezintă raportul general al comitetului central, apoi se aleg trei comisii, anume:

Pentru cenzurarea raportului comitetului: Dr. Valeriu Branice, Dr. Iuliu Maniu și Dr. Ioan Stroia.

Pentru cenzurarea socoților: Dr. Nicolae Vecerde, Arseniu Vlaicu și Dr. Nicolae Comșa.

Pentru înscrierea membrilor noi: Dr. Miron Cristea, Ioan Vătășan și Constantin Pop.

Cu aceste sedința primă s'a încheiat.

Inaugurarea muzeului.

La 12 oare din zi s'a făcut inaugurarea sau deschiderea muzeului, și

a esposiției, a celui dintâiu muzeu românesc din Ungaria. Sala muzeului, ca și la sedință, era tixită de lume aleasă, între cari amândoi metropoliții nostri, apoi asesori, profesori, deputați, advocați etc. și o frumoasă cunună de dame.

Presidentul „Asociațiunii” dl I. St. Șuluț dispune să se cetească răspunsul Maiestății Sale, dat la invitarea ce îi s'a făcut de a participa la inaugurarea muzeului și esposiției, despre care am făcut amintire în nrul trecut.

Actul este următorul:

»În serzul rescriptului cabinetului Maj. Sale c. și r. ap. adresat ministerului a latere, M. Sa imp. și reg. ap. s'a îndurat prea grațios a ordona, ca să se exprime cea mai înaltă mulțumită pentru invitarea ce i-s'a făcut pentru serbările aranjate din incidentul deschiderii Muzeului etnografic și istoric nou edificat al „Asociațiunii” pentru literatura și cultura poporului român cu sediul în Sibiu și totodată să se exprime sincerele regrete că din cauza altor ocupațiuni nu poate participa la această serbare.

»În consecința recercării numitului dn. ministru conform ordinului d'ui ministru reg. urg. de interne adresat mie cu datul de 15 l. c. sub Nr. 5452 pres., am onoare a înștiința presidiul Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român.

Sibiu, 16 August 1905.

Gustav Thalmann,
comite suprem și comite al Saxonilor.

Actul a fost ascultat în picioare și a fost viu aplaudat.

A urmat apoi citirea unei scrisori a dlui Mocsonyi, adresată „Asociațiunii”, prin care dl. Mocsonyi, president onorar al „Asociațiunii” salută în cuvinte călduroase „Asociațiunea”.

Ilustrul domn accentuând însămnătatea muzeului și arătând, că poporul român cu ce greutate a ajuns să înființeze acest muzeu, continuă astfel:

»Ei bine, un popor de o asemenea vitalitate și cu aspirațiuni de asemenea legitime, poate privi liniștit cu credință în viitorul său. Și — sunt convins — că poporul român, pe lângă toate greutățile firești, împreunate cu această mare problemă culturală, și în ciuda diferitelor piedeci artificiale încă existente, va da înainte din succes în succes, amăsurat împrejurărilor, când mai repede, când mai încet, dar totdeauna cu pas sigur.

»Unui asemenea succes frumos este dedicată și această frumoasă și importantă serbare.

»Un succes este acesta, care doar ne îndreptățește a spera și alte succese. Dar nu din singuraticile succese — ori cât de îmbucurătoare ar' fi ele — ci din credința în Dumnezeu și din iubirea de neam își trage poporul român nădejdea într'un viitor mai frumos. Și aici se confirmă de nou adevărul concepției creștinești, că din credință și iubire resare nădejdea.

FOITA.

PRIBEAGUL.

»Ah, nu te duce, fiul meu,
»Rămăi aici cu mine;
»Numai l'al mamei sin duios
»E-adevăratul bine!»

— »O mamă, lasă-mă să merg,
»S'alg în lumea mare.
»Un aprig dor de pribegit
»In peptu-mi arde tare.

— »In mândrul, omenesc vârtaj
»Să pierd voiu a mea urmă;
»Voiu să trăiesc, voiu să iubesc,
»Pân' viața-mi nu se curmă!»

— »O fiul meu!... Dar in zadar...
El e acum departe.
Rămâne mama suspinând...
Speranțele-i sunt moarte.

Și eată-l lacom alergând
Cu piept plin de credință;
In sufletu-i ori și ce vis
Îi pare cu puțință.

Caut' amor, caut' amici,
Să-și facă vrea un nume:
De fericire partea sa
Își cere de la lume.

Dar' amicie și amor
El vede că nu este,
Decât un prea deșert cuvânt,
O sarbădă poveste.

Ear numele de toți mărit
Nu-l are cel mai harnic,
Ci al minciunei prooroc
Isteț și 'n vorbe darnic.

Și în sfârșit din tristu-i vis
Când eară se trezește,
Cu glasul de caință plin
El lăcrimând grăește:

»O mamă, fiul rățacit
»Venitu-și-a in sine.

»El se căește mult amar...

»Primește-l ear' la tine!

»In cea căsuță de sub deal
»Noi amândoi trăi-vom,
»Ș'al tericirii mândru fir
»Cu drag ear impleti-vom.

»La sinul tău îmbetrânit
»Eu tața-mi voiu ascunde,
»Și inima-mi de-un sfânt fior
»De nou se va pătunde»

Și răzimat de-al său toiag
Pribegul se întoarce,
Și mamei scumpe mângăeri
In gândul său el toarce.

»Ah, eată dealul cel iubit
»Și dulcea mea căsuță!...
»Oare deacolo plânși-ți ochi
»Mă pot zări, măicuță?

»Dar e aevea, sau visez?...
»Ferestrele sunt sparte

»Planeze deci genii acestor virtuți cardinale creștinești și asupra serbării noastre inaugurale și când acești genii cu bătaia aripelor lor aduc în vibrație atmosfera națională, resimtă cu nobilă însuflețire toate inimile românești — ori unde s'ar afla aceste vibrațiuni, căci serbarea aceasta este o serbare națională istorică.

»Eu însă — deși spe mare mea părere de rău reținut prin debila mea senătate — sunt cu tot sufletul în mijlocul D-voastră».

După aceasta a cerut cuvântul dl. Iosif Vulcan, care ca președinte al societății pentru fondul de teatru salută prin o caldă vorbire »Asociațiunea». D sa după-ce constată însuflețirea, ce există față de noul muzeu, zice:

»Si am venit mulți din multe părți, toți câți n'am putut rezista dorului de a veni, toți câți ne-am crezut datori a lua parte la aceasta măreață manifestare culturală, de unde un bun român nu poate să lipsească.

»Am venit să ne încălzim inimile în amorțire la focul dragostei frățești, se ne întărim sufletul nădușit la fâlăirea steagului culturai noastre și să ne închinăm cu devotament mărețului altar comun ridicat iubirii de limbă.

»Am venit să aducem prinosul grațitudinii noastre acelora, cari ne-au produs această înaltă desfătare sufletească, cari și-au îndeplinit atât de înălțător misiunea inspirată de dragostea culturai noastre naționale, cari din sărăcia noastră ca prin minune au ridicat acest palat al științei și artei, menit să vestească tuturor, cari se vor abate în locul acesta, că aici în țeara aceasta străveche locuiește un popor românesc apăsător și capabil de cultură.

»Palatul acesta, o falnică podoabă a neamului, va fi totodată și un monument vecinic al acelora, cari au stat la conducerea Asociațiunei când aceea s'a înființat.

»Si când figurile lor vor apărea în fața istoriei noastre culturale, care îi va întreba; »Ce ați făcut în fruntea Asociațiunei?» — ei vor putea răspunde liniștit, dar' cu mândrie:

»Si coperișul plin de mușchiu
»Căzut e de oparte!...

»O mamă, cum te-am părăsit!
»Mă vei erta tu oare?...
Dar glasul lui în cei păreți
Nici un resunet n'are.

»Ce gând, ce gând îngrozitor!
»O Doamne, fie-ți milă!...
»Vai, eată colo lângă tei
»Si jalnica movilă!...

Si de durere inecat,
Sărmanul amefeste,
Si de pământul inverzit
El lung se alipește.

Ear când desface-se, târziu,
A lui durere mută,
Mormântul rece și tăcut
Cu dor nespun sărută.

Si lacrimi varsă nencetat,
Si numele îi chiamă...
Zadarnic!... Ah, nici un cuvânt
Nu-i spune a lui mamă!

Andrei Bârseanu.

— Noi am creat muzeul istoric și etnografic!

După aceasta presidentul cetește vorbirea de deschidere și invită publicul a cerceta espoziția.

Esopoziția.

Deși intrarea la esopoziție în ziua întâiu a fost mărginită numai la membri, pe lângă bilete de intrare totuși un public numeros a umplut salele esopoziției. Esopoziția este așezată în salele muzeului, în internatul de fete și în o clasă a școlii elementare. Esopoziția e bogată și cuprinde diferitele ramuri din viața poporului nostru. Cu deosebire sunt bogate despărțământul țeșeturilor și al porturilor naționale, al bisericilor, noastre al tipăriturilor etc. Interesantă deși nu prea bogată e esopoziția economică, cu unelte economice. Despre esopoziție vom da raport mai detaliat în nrul viitor.

Banchetul.

Sâmbătă după amiază la oarele două s'a ținut banchetul, în sala de la »Gesellschaftshaus». Au luat parte preste 200 de persoane. Banchetul a fost prezidat de dl. Parteniu Cosma care a început șirul toastelor închinând pentru M. Sa regele. S'au mai ținut toastele pentru societățile surori, pentru comitetul central, pentru oaspeții din România, pentru ilustra familie Mocsonyi etc.

Banchetul, la care a domnit mare însuflețire, a ținut până după oarele patru.

Serata etnografică.

Sâmbătă seara s'au prezentat de mai mulți tineri și domnișoare, îmbrăcați în frumoase costume naționale, dansuri românești și melodii. S'au jucat între altele: Hora. Cântec poporal ardelenesc. Logojana. Ardeleana și Hațegana. Romana jubilară. Ardeleana (dansată ca în Banat) și Pe picior. Invirtita. Cântec poporal bănățnesc. Bătuta și Călușul.

Debutanții au fost resplătiți cu vii aplause.

Ședința a II. a »Asociațiunii».

Duminecă la oarele 10 s'a ținut ședința II. a »Asociațiunei». Sala muzeului e plină earăș de public. La ordinea zilei urmează rapoartele comisiilor alese în ședința I. Dr. V. Braniște raportează asupra raportului anual al comitetului despre lucrarea sa și la propunerea lui, se primește.

Asemenea se primesc și socotelile anului 1904 și se votează budgetul pe 1906.

Referentul comisiei pentru înscrierea de membri noi raportează, că s'au înscris de membrii fondatori metropoliții Dr. V. Mihalyi și I. Mețianu apoi episcopii Dr. Radu dela Orade și Dr. V. Hossu din Lugoj. Episcopul Radu s'a făcut membru fundaror și la muzeul »Asociațiunii» plătind taxa de 2000 cor. S'au mai făcut membri pe viață 12, iar membrii ordinari un număr însemnat.

Tot în ședința aceasta s'a ales de vicepresident al »Asociațiunii» cu mare însuflețire și unanim dl. Andrei Bâr-

seanu, profesor în Brașov. Alegerea e foarte nimerită și noi felicităm »Asociațiunea», că și-a ales un astfel de vicepresident, bărbat zelos și harnic, omul muncii. Mai la vale dăm portretul și schița biografică a vrednicului profesor, ear' la foiță o poezie a d-sale.

După alegerea vicepresidentului, s'au cetit telegramele sosite din diferite părți și apoi s'a închis adunarea prin o frumoasă cuvântare a dlui president.

Noul vicepresident.

Andrei Bârseanu

Andrei Bârseanu s'a născut în Dêrste (lângă Brașov), unde părintele seu a fost paroch. Învățătura și-a câștigat-o în Brașov și la școlile înalte din Viena și München, Sfrșindu și studiile, s'a aplicat ca profesor la școlile din Brașov, unde este și azi, fiind între ceilalți profesori vrednici, unul din cei mai valoroși pioneri ai învățământului românesc.

Dar' A. Bârseanu și-a câștigat merite în afară de învățământ și pe terenul literar. A adunat și publicat între altele în o carte voluminoasă »Doine și strigături din Ardeal», în colaborare cu profesorul ceh Dr. I. U. Jarnik, scriere premiată de Academia română, apoi alte scrieri populare, cum sunt »Cincizeci de colinde», »Din traista lui Moș Stoica» etc. și poesii publicate în diferite foi. O scriere însemnată a lui Bârseanu este »Istoricul școlilor din Brașov», lucrată și publicată la în-sărcinarea direcțiunii școlilor.

Ședința literară.

Duminecă d. a. la 4 oare s'a ținut ședința literară, cu frumoase și viu aplaudate conferențe. Ședința a fost condusă de vrednicul vicepresident Andrei Bârseanu. Se anunță premiarea cărții harnicului învățător din Bistrița, a dlui Teodor A. Bogdan. Legende etc, despre Stefan cel-mare, cu premiul »Andrei Murășan» de 300 cor. Dl Bogdan mulțumește.

Au urmat apoi disertațiile dlui Dr. Sextil Pușcariu despre Cipariu și a dlui Silvestru Moldovan, redactorul foaiei noastre, despre Cheia Turzii.

Despre succesul acestor conferențe eată ce scrie ziarul ocazional »Cronica Sibiului»:

»Dl Dr. Sextil Pușcariu, docente la universitatea din Viena, și-a câștigat prin discursul despre Cipariu un nou titlu la admirația noastră. Publicul a rămas extaziat, iar disertantul a fost chemat de nou pe bină.

»Deși din alt ram, disertația dlui Silvestru Moldovan, despre cheia Turzii, a fost ascultată cu viu interes. Tema,

tratată din toate părțile ei de interes, nu-și putea afla un mai bun tâlcuitor, precum peste tot Ardealul nost și frumsețile lui! ca în persoana dlui Silvestru Moldovan. A fost viu aplaudat.

Cercetarea esoposției Duminecă.

Duminecă dimineața la orele 9 a fost deschisă esoposția pentru publicul mare. Ea a fost vizitată ziua întreagă de mii de vizitatori, între cari și mulți din iubii nostri țerani, cu deosebire din împrejurime. Frumosul nostru costum național se vedea purtat pretutindenea, iar vorba românească era singură stăpână pe strade și în localuri. O zi de avânt și mare însuflețire națională, neuitată pentru toți, cari s'au aflat în aceea zi în Sibiiu.

Moș-Ciocărlan.

Duminecă și Luni seara s'a dat în teatru minunata operetă Moș Ciocărlan a dlui T. cav. Flondor, pe care am făcut-o cunoscută în foaia noastră când s'a predat întâiu în Sibiiu. Predarea și acum a fost escelentă și însuflețirea publicului la culme. Reuniunea de cântări și dl cav. de Flondor și au câștigat un nou titlu la admirația publicului.

Alte serbări.

Luni și Marți s'au ținut ședințele societății pentru fond de teatru, presedate de dl Iosif Vulcan. S'au luat hotăriri însemnate pentru înaintarea societății și s'au cetit disertații frumoase. În zilele următoare s'a predat »Fântâna Blanduziei« prin care s'a inaugurat scena din Muzeu, apoi au urmat alte producții, prelegeri, concertul soc. »Carmen« etc. despre cari, neavând loc azi, vom scrie mai pe larg în nrul viitor.

Azi amintim, că dintre serbări una din cele mai frumoase a fost concertul »Societății corale române Carmen« din București, sub direcțiunea dlui D. C. Kiriak. Corul acesta, unul din cele mai de frunte din România, a executat un program bogat, cu precisiune admirabilă.

Cu deosebire au plăcut mult cântarea religioasă »Cu noi este D zeu« de B. Anastasescu, apoi cântecele populare de Muzicescu, Dima, Vidu. Tim. Popoviciu etc. Piese executate au fost viu aplaudate, ear' publicul a plecat deplin mulțumit.

Aci amintim, că societatea »Carmen« în calea sa spre Sibiiu, a dat un concert, asemenea cu succes splendid, în Lugoj.

DIN LUME.

Constituția Rusiei.

În sfârșit, după multă trăgănare, s'a publicat Sâmbătă, în 19 l. c. constituția dată de Țar Rusiei. Acesta e cel mai mare eveniment, petrecut preste săptămână în lumea mare. Prin aceasta Rusia a intrat în șirul statelor constituționale, adică și poporul rus va lua parte prin deputații sei la facerea legilor și la ocârmuirea statului. Drepturile deputa-

lor și astfel și ale poporului sunt ce e drept cam restrinse, căci Țarul își susține dreptul de a hotări mai în urmă, dar deși susține autocrația, tăgăduiește, că numai legi de acele va pune în vigoare, cari au fost votate de parlament. Apoi deputații au drept de liberă vorbire, și de a trage la răspundere pe miniștri, toile pot scrie toate discuțiile etc.

Parlamentul Rusiei se chiamă pe rușește duma și va consta din 412 de deputați. Duma nu e ceva de tot nou; în veacurile XVI și XVII a existat parlament liberal în Rusia și numai Petru-cel-mare l'a pus capăt; acum дума a reînviat.

Din privilegiul constituției, Țarul a dat un manifest, în care între altele zice, că ninsuința este, să se aducă în conglăsuire corporațiunile publice alese cu autoritățile guvernului. De aceea — zice Țarul — pe lângă susținerea puterii autocrate am hotărât să întemeiem »duma gosudarstvennaia«, cu o nouă lege electorală, care se estinde asupra întregii împărății etc.

Constituția nouă constă din 62 de puncte, în cari se statorcesc drepturile dumei, diurnele deputaților, sfera de lucru a dumei, hotărârile ei, interpelații etc.

Alegerile deputaților se fac întâiu în cercuri, apoi aleg orașele de frunte. În Polonia, Siberia, Caucaz și Turchestan sunt dispoziții deosebite pentru alegeri. N'au drept de alegere femeile, tinerii sub 25 de ani, soldații activi, studenții și cei pedepsiți, asemenea guvernatorii și alți oficiali administrativi în cercurile, unde sânt în deregătorie.

În Petersburg, Moscva și în alte orașe dispozițiile pentru дума au fost primite cam rece. În Varșovia și în alte orașe ale Poloniei nu sânt mulțumiți cu ele.

Tratările de pace.

Știrile, ce vin despre tratările de pace se schimbă din zi în zi. Unele vestesc, că pacea e asigurată, altele spun, că nu se va putea încheia pacea. Cele mai nouе știri sunt favorabile păcii. Greutatea mai mare o face despăgubirea de resboiu și insula Sachalin. Se scrie însă din Portsmouth, că s'a aflat o cale dentru a se rezolva aceste afaceri. Anume Rusia cedează partea de meazăzi a inzelei Sachalin, care înainte de 1875 a fost în stăpânirea Iaponei, ear în loc de despăgubire Rusia plătește Iaponei speșele, ce le-a avut Iaponia cu susținerea soldaților ruși prizonieri.

Presidentul Statelor-unite, Roosevelt face mari eforturi în întetescul păcii.

Știri mărunte.

Lordul Curzon, viceregele Indiei, a abzis din deregătorie s'a. Causa abzicerii sunt neînțelegerile dintre el și lordul Kitchener, șeful armatei indice. Urmașul lui Curzon va fi contele Minto.

Alegătorii din Svedia, prin votare publică, au aprobat desfacerea Svediei de Norvegia. Tot pe aceasta cale au aprobat despărțirea și Norvegiei. Moștenitorul tronului norveg a întărit, în numele regelui, aceasta hotărare.

În Macedonia continuă lupta bandelor. În apropiere de Prilep doue bande bulgare au avut o luptă cu o bandă serbă. Au fost uciși 27 Bulgari și 4 Serbi.

De preste Ocean.

Erie Pa, August c.

Cu subscrierea dlui Niculae Suciu din comuna Gârbova și cu titlul »Voește și vei putea« în numărul 26 al ziarului

D-Voastră am cetit un articol ce numai spre binele neamului nostru românesc ar fii, dacă cele scrise în el le-ar îndeplini.

Articolul am observat că ar fi unul din cele mai bune atât de îndemnător cât și de îmbunătățitor pentru noi toți frații Români, nu numai pentru frații cei dela vatra părintească din patrie, dară și pentru cei ce să află în cele mai îndepărtate unghiuri de peste Ocean.

Eu din cât am observat până acuma și de când cetesc acest ziar de mare folos, am aflat în el multe povețe și învățături, pe cari dacă le-am împlini pe cum s'ar cădea a-le împlini, singuri am ajunge țânta cea dorită. O câtă nespūsă bucurie simțesc când cetesc aceasta foaie dela început până 'n sfârșit, câte nouătăți, câte știri și câte lucruri frumoase mai aflu în ea de pe întreg globul pământesc, de care cum am spus mai sus atât eu mă bucur, cât și toți cei ce sunt ascultători la cetirea ei. Mai amintesc că eu din partemi aflu mai multă bucurie din ziarul »Foaia Poporului«, decât din o epistolă trimisă de membrii de-ai familiei mele.

Ved pe unii, că așteaptă cu mare nerăbdare epistole de acasă, precum și eu așteptam mai înainte. Astăzi însă eu aștept cu mai mult dor »Foaia Poporului«, cu mare grabă o desfac, abea așteptând să ved cele ce se petrec în lumea mare, din care îndată ved și cele ce se petrec și se săvîrșesc în America.

Ved cum că frații noștri Români ca frați de un sânge și neam de pe pământul străin al Americii, au colectat și au ajutat biserici și școli din prisosul lor, care fără ajutorul lor nu ar fi putut fii edificate, ba s'au întemeiat chiar și bănci Române cu bani din America, pe cum e de pildă »Olteana« din Viștea-inferioară, ba multe și au urcat capitalul tot numai din bani din America de Nord.

Asemenea am văzut că rar se fie vre-un oraș în America, unde se află Români, se nu fi fost ajutată o biserică sau alte, de ei.

Acestea multe fapte frumoase ne arată și ne vadește cum-că Românul fie unde ar fii, totuși nu-și uită de patria sa și de ai săi, ba și aicea când vede pe altul în necaz și mizerie, îl mângăie și îl ajută.

Am mai aflat încă tot în acest ziar cum că frații noștri de aici au întemeiat mai multe Societăți de ajutoriu pe cum este și a noastră »Unirea Română« din Erie Pa, având până acuma 8 la număr, care sunt următoarele: în Statul Pensilvaniei 4 și în Statul Ohio eară 4, cele din Statul Pa sunt: a noastră din Erie Pa, apoi în Pittsburgh Pa; în Homeastadt Pa și în South Saron Pa. cele din Statul Ohio sunt 2 în Cleveland Ohio, în lungstown Ohio și în Canton Ohio.

Pentru aceea pot să zic că »Foaia Poporului« se ocupă mult și pentru acestea însoțiri, și pentru toți Românii din America, dându le sfaturi și povețe pe toate căile ce duc la fericire și la bine. Pentru aceea ar fi de dorit, ca de nici unul să nu fie neabonată, deși

În America facem ceva mai mult ca în patrie, totuși să nu se îndoească nici unul a o abona, fiindu-i de mare folos de oare-ce aicea și bani circulă mai mulți între oameni ca'n țara noastră.

Ar mai fi de dorit ca dacă nu unul apoi doi să se însoțească sau 3 sau 4 persoane dintr'un cost și s'o aboneze și dacă vor ceti și vor vedea, se vor convinge că am avut drept în cele mai sus zise.

Mai amintesc, că în America de obicei Românii locuiesc 20—30 de persoane într'o casă și ce frumos ar fi să existe batăr în fie care casă de acestea o foaie românească, care să le mai deschiză ochii și să le arate ce fac alte națiuni străine.

Lucru trist află chiar de pildă aici în orașul Erie Pa, unde numărul Românilor se urcă acum peste 400 de persoane abea știu 5 sau 6 persoane abonate.

Este un lucru foarte dureros pentru ai noștri frați Români auzindu-i zicând că banii aceia care s'ei dea pe gazete mai bine îi beau; din partea mea zic că foarte rău greșesc aceia ce fac acesta. Oare dacă cineva banii îi va bea odată și se va îmbăta și venind pe stradă va face vre un lucru neplăcut, oare atunci ce va câștiga. Nimic alta decât polițaii orașului îl prinde și odată telefonează la poliție, de unde îndată vine o trăsură și te duce la răcoare, mare rușine este în țara noastră când pe vrun făcătoriu de rele îl duce la închisoare — dară cu mult mai mare rușine îi vine la un astfel de om când îl duce aicea la închisoare.

Eată ducerea lui la răcoare. După ce trăsura a sosit la locul designat, îl leagă de mâni, îl sue în trasură și pleacă la poliție. În urma trăsorii îl însoțesc feciori, băieți, mic cu mare, cu un cuvânt lume multă. Ași zice din partea mea doamne ferește de asemenea lucruri ce mai cu seamă frații de ai noștri Români le săvârșesc uneori.

Aici caută să mă opresc și să mai adaug un proverb care zice că fuga îi rușinoasă dară sănătoasă. Dară aici proverbul acesta nu se adevărește ca în țara noastră, că aicea după rușinea cea mare tribunalul îl amendează cel puțin cu 20—50 dolari.

Eată iubiți cetitori ai acestei foi unde ajung acei oameni cari comit asemenea lucruri neplăcute. Și vai doamne da mulți mai sunt de aceia ce comit acestea.

Sigur sunt că acela să fi avut o foaie abonată și o cetea, ar fi văzut cum că cutare și cutare a pățit una, altul a pățit alta, altul a fost pedepsit cu cutare sumă de bani, altul cu altă și câte toate le-ar fi văzut că cum să petrec, și atunci poate că și el să ferea de asemenea lucruri neplăcute.

Deci iubiți cetitori ai acestui prețios ziar, vă rog a urma atât sfatului dlui Nicolae Suciu, cât și al meu, care numai binele vi-l doresc la toți frații Români.

Ioan Stângu, din Cincul-mare
membru al Societații „Unirea Română”.

O fundațiune pentru sêraci.

Râmnicul-Vâlcea, în August c.

În vre-o 15 numeri din prețuita »Foaie a Poporului« ați avut bunăvoință de a-mi publica o scrisoare lungă, referitoare la începutul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în comuna noastră Seliște. În urma publicării acestei scrisori un binevoitor mi aduce întrun nr. următor al »Foi Poporului« laudă pentru osteneala adusă cu aceasta scrisoare, și scriitorul acelei scrisori mă îndeamnă a mai scrie și despre alte lucruri din trecutul și prezentul Seliștei. E adevărat că e lucru de laudă și e frumos a scrie despre ori-și-ce. E adevărat și aceea că am avut intențiunea de-a scrie despre unele obiceiuri vechi, la nunți, la îngropăciuni, la diferite sărbători, colinde, strigăte (chiuituri la joc) etc. precum și despre viața socială din trecut a poporului nostru românesc din Seliște, toate lucruri frumoase, cari în parte mare s'au părăsit, s'au stins. Cei chemați vor mai scrie, eu ca țeran și ca Seliștean, cred că mi-am făcut datoria, preste un fapt însă mai de mare importanță nu pot a trece cu vederea. E vorba despre »Fundațiunea Andrei Șaguna, pentru ajutorarea sêracilor din Seliște«. Cum, când și de cine s'a fondat aceasta fundațiune cu acest nume mare, voi descrie în cele următoare, ca acest adevăr să se știe de Seliștenii, cari încă nu o știu.

Era anul Domnului 1887 Decembrie în 6 zile. În aceasta zi noi Români sêrbăm ziua sfântului Erarh Nicolae. La noi în Seliște este din vechime obiceiul că după slujba dzească cuvântările (cazaniile) se cetesc de învățători, de slujitorii bisericii (cantori) și de câtra unii oameni din popor știutori de carte și deprinși din copilărie cu rânduiala slujbei bisericești. În sus numita zi și subscrisul am cetit în biserică cuvântarea de pe amvon, aceea cuvântare a fost scrisă de Marele Arhiepiscop Andrei Șaguna, unde se scria mai pe larg minunile și faptele mărețe aduse bisericii de sfântul Nicolae, precum și multele milostenii făcute de el sêracilor. După eșirea din biserică, după cum e obiceiul Seliștenilor, se pune prânzul, după prânz cei mai în vârstă se duc la odichnă iar tinerimea ese și se întâlnesc la povești pe stradă și în piață. Așa am făcut și noi vre-o câțiva inși, pe atunci tineri, după prânz ne-am întâlnit în piață înaintea cafenelei lui Ioan St. Banciu și începând tare a ninge am intrat cu toții în cafenea, vre-o 4—5 inși. Trei dintre noi purtam numele de Nicolae, aici ne-am felicitat unii pe alții de ziua onomastică și pe lângă câte un păhar cu vin am pus începutul unei frumoase veselii. Dl Nicolae Henț atunci nou notariu al comunei, care era iubit de toată suflarea din Seliște, locuia la l. St. Banciu, auzind veselia din cafenea vine și se așează și Dsa cu dragoste la veselia noastră; întrând noi toți l'am felicitat de ziua onomastică Dsa mulțumindu-ne închină un păhar cu vin și rostește câte va frumoasă cuvinte și apoi face propunerea ca în cinstea zilei de azi a marelui arhiepiscop Andrei

Șaguna să dăm cu toții câte ceva din avutul nostru, ca să punem baza a unei fundațiuni pre care să o botezăm cu numele de »Fundațiunea Andrei Șaguna pentru ajutorarea sêracilor din Seliște«. Toți am aplaudat pentru aceasta frumoasă idee, iar dl notariu N. Henț a depus pe masă 5 fl. După cât știu Nicolae Măsoara, Nicolae Herța, Iordache Roșchi, Vasile Dădirlat, Ioan Muntean, Ioan St. Banciu, Ioan Bășan și subscrisul (de alții nu mi mai aduc aminte) am dat și noi care mai mult, care mai puțin până-ce s'au adunat suma totală de 26 florini.

(Va urma).

Nicolae Molsin.

37 de glume.

37 de anecdote și glume alese cuprinde cea mai nouă broșură din Biblioteca »Foi Pop«. Nr. 6 cu titlul »Ris și veselie«. Cine vrea să redă și să se veselească să-și procure negreșit aceasta broșură, cu atât mai mult, că prețul e bagatel, numai 20 bani.

Glumele și anecdotele sunt culese și alcătuite de cei mai buni scriitori populari de ai noștri, de vrednicii învățători Th. A. Bogdan, Chimu, Gavril Hordoan, A. Tutor, En. Suciu etc. apoi de Dr. Alexandru Vasile, Silvestru Moldovan etc. cunoscuți cetitorilor noștri din »Foaia Poporului«.

Din Biblioteca »Foi Poporului« au apărut până acum următorii 5 nri, de cuprins variat și întocmiți anume pentru trebuințele poporului nostru, anume:

O parte din generațiunea mai tineră de astăzi nu numai că nu pune prețul convenit pe bucatele adunate, ci putem zice că pe unele locuri chiar le prădează, așa că de când se îmblătesc

Nr. 1. Din vitejiile poporului românesc. Nichita Balica de Silvestru Moldovan. Movila lui Burcel de V. Alexandri 20 bani.

Nr. 2. Din literatura populară română. Doine și strigături. Culese de Nicolae Regman. 20 bani.

Nr. 3. Din lumea poveștilor. Găsitul, poveste de Emil V. Degan. Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan și Craiul Mateiaș și bătrânul plugar, anecdotă de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 4. Pomăritul. (Sfaturi în formă de dialog), de Iustin Sohorca, învățător. 20 bani.

Nr. 5. Din trecutul omenirii. Ulișse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan. 20 bani.

Nr. 6. Ris și veselie. (Anecdote și glume.) 20 bani.

Nr. 7. În pregătire.

Fiecare nr. costă 20 bani, toate la oaltă 1 cor. 20 bani.

Cine vrea să-și facă cu spese puține și pe nesimțite o frumoasă bibliotecă, să-și procure aceste broșuri și cele ce vor urma. Banii se pot trimite de odată cu abonamentul la foaie.

PARTEA ECONOMICĂ.

Laptele.

Laptele este cel dintâiu mijloc de nutriție al omului de când se naște și până când moare. Chiar și pentru celelalte animale sugătoare, în primul period după fătare, laptele este singurul mijloc de nutriție. Ce se ține de economii și cu deosebire de economii nostri, este indeobște cunoscut, că laptele dulce cu mămăligă caldă, este cea mai bună și cea dintâiu mâncare, »este stâlpul casei țeranului«, după cum se mai zice. Din cauza aceasta apoi atât în trecut, cât și astăzi, grija tuturor econemilor a fost și mai este aceea, ca se aibă la casă măcar o vacă cu lapte în decursul anului.

Dacă economul are numai o vacă cu lapte, ear' lângă aceea o familie numeroasă, atunci zău că nu va prea avea un prisos așa mare de lapte, de care-ce acesta în asemenea cazuri, se consumă de regulă așa în stare crudă; dacă însă are câte două, sau poate chiar și mai multe, atunci sigur, că poate avea și oare-care prisos, cu deosebire dacă vacile mai sînt și bune de lapte și pe lângă aceasta au și pășunatul și nutrețul de lipsă.

Laptele de prisos atunci se poate valora mai bine, când se poate vinde în stare crudă, adică așa dulce, după-cum se mulge dela vaci. Aceasta însă nu se poate face pretutindenea, ci numai pe la orașe și în apropierea acestora. Pe asemenea locuri apoi, valoarea laptelui întrece uneori chiar prețul vacii și mulți economii sînt, cari au de a-și mulțami starea lor materială înfloritoare numai producției și chivernisării laptelui.

Pentru ca o vacă se poată produce cât mai mult lapte, economul trebuie se știe cum se o nutrească și ingrijască cu nutrețul, adăpatul, și curățitul.

Laptele muls dela vaci, nu e în decursul anului întreg, de aceeași calitate sau bunătațe. Astfel după fătare, laptele e mai subțire, când se apropie timpul ca se înțerce, e ceva mai gros, când

umblă la pășune e mai dulce, mai gras și mai gustos, ca atunci când se nutrește în grajd. Vacile bune de lapte, atunci dau lapte mai mult, când au pășune sau nutreț de se pot sătura bine. Cel mai mult lapte, îl dau de regulă vacile acelea, cari fată prin luna lui Martie.

Pe timpul când se mulg vacile ele trebuie se fie pe deplin liniștite. Prin urmare tare greșesc economii aceia, cari pentru-ca să le liniștească și astfel ca se le poată mulge mai ușor, le dau pe timpul acela de mâncare. Dacă vacile se mulg pe timpul când mîncă, prea ușor pot deveni pismoase și cu nărav, ca se verse laptele sau se lovească cu piciorul.

Cu cât se mulg vacile mai des, cu atât dau un lapte mai gras și din contră: cu cât acelea se mulg mai rar va se zică, cu cât trece un timp mai îndelungat dela un muls până la altul, cu atât dau un lapte mai subțire. Aceasta provine de acolo, că grăsimea laptelui se așează în asemenea casuri pe pereții ugerului. Din cauza aceasta apoi, vara e mai gras laptele de dimineață, ear' iarna cel de seara, fiindcă dela un muls până la celalalt nu trece un timp așa îndelungat.

Ingrijirea laptelui se începe deodată cu mulsul. Înainte de a se apuca cineva de muls, trebuie mai întâiu ca se spele bine ugerul, iarna cu apă ceva mai caldă, ear' vara poate fi și mai rece. Aceasta trebuie să se facă pentru aceea, că laptele muls se fie curat și ca vaca să se dedee prin spălat cu mulsul și să nu se gădilească.

Vasele, în cari se mulge laptele, trebuie se fi fost de mai înainte opărite și spălate bine, ca să nu conțină nici un fel de acrimie, sau se aibă oare-care miros neplăcut, de oare-ce scăderile acelea ușor pot trece în laptele proaspăt, ca apoi să-l strice și infecteze în timpul cel mai scurt. Pentru muls sunt mai bune șustarele de pleu, ca cele de lemn, deoarece-ce acestea din urmă cum au mai mulți pori, (găurele) se pot strecura în acele mai ușor rămășițe de acrimie și alte necurățenii.

Cu cât laptele la muls face spumă mai mare și cu cât aceea se lipește

mai tare de pereții vasului, în care se mulge, cu atât e mai gras și mai unsuros, și din contră: cu cât acela face spumă mai puțină și aceea nu se lipește de șustar, cu atât e mai subțire și mai apăsător.

Laptele muls dela vaci, dacă nu se întrebuințează îndată ca nutremânt sau dacă nu se încheagă, trebuie conservat în anumite vase curate. Curățitul vaselor de lapte, sau rămășițele acestuia, se face prin opărire. Opăritul se face cu apă ferbinte, în care se mai adaugă și câteva vâstări de urzici. După opărit, vasele de lapte, trebuie puse un timp oare-care ca să se svinte și aeriseze.

Dacă voim să încheagăm laptele muls, atunci băgăm în el îndată după muls un preparat din chiag de vițel sau de miel, care are puterea de a-l încheaga. Tot cam la patru litre de lapte dulce, se face un preparat din un deca de chiag. Dacă s'a răcit laptele, atunci mai întâiu se încălzește și numai după aceea se pune chiagul în el. Laptele astfel încheagat se stoarce apoi într-o pânzătură mai rară, dar' curată, se tescuește, se dospește și apoi din cașul astfel dospit, se pregătește brânza.

Dacă voim să adunăm smântâna proaspătă de pe laptele muls, atunci îl punem în niște vase mai largi la gură, în cari îl lăsăm timp de 12 ore, după aceea adunăm smântâna din acelea, apoi o tescuem și vindem, iar' dacă voim să adunăm smântână înăcrită, atunci lăsăm laptele în vase, până-când acela se prinde și numai după aceea luăm smântâna de pe el. Din laptele prins, dacă se scurge zărul din el se mai poate face brânză.

Smântâna proaspătă sau se întrebuințează în economia casnică, sau se lasă să se dospească și apoi se alege unt din ea, sau se tescuește și se vinde încă în stare proaspătă. Untul de asemenea se poate întrebuința, sau în stare proaspătă, sau că se topește și numai după aceea se întrebuințează în economia casnică, sau la covrigari. Unt se mai poate scoate și din laptele adunat în așa numitele hurdoaie daneze,

VESELIA.

— Foia glumească a »Foi Poporului«. —

Țiganul la expoziție.

Un țigan precum, se spune
La Sibiu s'a îndreptat
Și cu alții împreună
Expoziția-a cercetat.

Și umblând pe ici pe colo
De ce a văzut s'a minunat:
Ici vede vechituri multe
Colo un chip de — împărat.

Colea sunt scule de casă
Masă, scaun, pat cioplit
D'apoi uite mai la vale
Scule celi de păstorit.

Eată ouă roșii frate,
Cu figuri și fel de chipuri
Par'c'acum am fi la Paști, mă,
Cu-atâtea împodobituri.

Ici o ceteră făcută
Da o mână românească.
Bietul dada, cum ar zice
Să mai hie, să trăiască!

Colo ni s'arată-o stână
Cu putini și strungărețe,
Și ciobanul cu fluierul
Par'c'ar vrea să dea binețe.

Apoi haine, țucu-ți gura,
Mii și mii de țesături
Făcute tot de române
Și pus'aicia pe scânduri

Uite coalea la păpușe
Din Ardeal și din Bănat
Și din țara românească
Ce mai lucru minunat!

Cari de cari sînt mai frumoase
Și cu porturi pitorești
Lângă estea se tot șezi, mă
Să tot beai și să trăiești.

Uite-o mără ce arată
Câți Români sunt pe aici,
Toată țara îi cuprinsă
De Români veseli, voinici.

Uit' la cela cum privește,
Și se miră de-o hârtie,
Trebuie că-i scris acolo
Despre-o mare bătălie.

Uit'o Vangeli de-aur.
De mai multe sute de-ani
Trimisă dela Feleac, mă,
Plătește-o mierță de bani.

Colo iarăș vezi gazete.
Și cărți vechi, ba chiar și noauă
Dac'aș ști-aș ceti întruna
De s'ar rupe gura 'n două!

Apoi uite-aiei la oameni
Români cât nisipu 'n mare
Și din țara românească
Au venit spre admirare.

în cari după-ce acela s'a dospit, zărul se scurge, iar' laptele se bate cu băătorul, până când se alege untul din el. Laptele acru, care rămâne după alegerea untului, se poate apoi întrebuința de mâncare, ca și cel prins, ear' zărul și celelalte rămășițe ale acebuia se dau ca lătură la porci.

În timpul din urmă, în economiile mai mari, precum și în societățile de lăptărit, s'au aflat anumite mașini, cu ajutorul cărora apoi se poate alege atât smântântă, cât și untul, până când laptele e încă proaspăt și dulce, adică îndată după-ce se mulge dela vaci.

Și în economiile mai mici au început a se mai deștepta oamenii în timpul din urmă, formând așa numitele »societăți de lăptărit«. Societăți de acestea s'au înființat până acum și pe la noi în mai multe locuri. Ca acestea societăți însă, se poate lucra cu deplină isbândă, se recere ca se aibă pe zi cel puțin 800 litre de lapte dulce.

La tot casul se recere în ziua de astăzi, ca și micul econom se-și știe mai bine chivernisi prisosul laptelui din economia sa, ca ast-fel se mai poată câștiga câtuși de cât și din aceea chivernisire înțeleaptă.

Ioan Georgescu.

Hainele scumpe ne sărăcesc.

Dialog între țeranele: Ana și lelea Maria,
Compus de Maria din Câmpie.

Ana: Se deie D zău bine, lele Maria. Da ce lucruri acolo în grădina la fântână?

Maria: Sănătate bună Ană, da 'ia ud nește pânză, că de abia aștept să se albească, ca să croiesc cămeși din ea.

Ana: Trebuie zău lele Mariă, da io nuștiu că D ta de ce te mai trudești să țezi pânză de cânepă, că-i trebe atâta lucru, de ce nu cumperi bumbac, că cu bumbacul n'ai atâta zoală.

Maria: Drept ai, că la bumbac nu trebuie atâta lucru, ca la cânepă. Numa aceea-i rău, că pânza de bumbac nu ține, căci cât de curând se țeasă

asa de curând se și rupe, dapoi fără de aia cât îi de scump bumbacul, nu ca cânepa.

Ana: Scump? Ba nu-i scump, că mai scumpă se vine cânepa când om sta și om socoti câte lucruri îi trebuiesc.

Maria: Hei dragă lele Ană! nu sântem noi doamne să socotim toate lucrurile cânepii, că doară noauă ala ni lucru, așa o lăsat D zău, că noi țeranele după ce se mai gata lucrul câmpului se ne apucăm de lucrul cânepii, că țiu-oiu spune cum ni-ar și trece vremea — mai ales eara când nopțile-s an de mari. Dară cu torsul cânepii nici nu știm cum trece eara. Mai ales când ne stringem în șezătoare ne trece vremea de nici nu știm.

Ana: Așa gândești D-ta-dacă ești bătrână; nu poți dormi. Hei săraca lume eu aș dormi de-ar fi de două ori pe atât de mare noaptea.

Maria: O draga lelei Ană! tu zici că pentru ce-s bătrână nu pot dormi. Ba nu pentru aia, fără așa m'am dedat de micuță. Ca hei, mai demult când eram eu tânăra, cum esti tu, — nu erau muerile noastre așa domnoasă și nu se rezimau tot numai în banii bărbaților; își făceau ele tot ce le trebuia pre seama lor și a căsenilor.

Ana: (Aspru) Dapoi doară și amu își fac, că tot noi ne lucrăm lucru, știu că nu D-voastră cele cari sunteți bătrâne.

Maria: Lucrați! știu eu cum lucrați voi, destul de bine, — că de vă trebuie pânză de cămăși cumpărați bumbac ori giolgi; da știu că nu ve mânăncă grija primavara să ziceti câtă barbați, să ve samene cânepă, că ve pare bine de nu ve samăna.

Ana: De bună samă, pentru ce se ne necăjim cu cânepa, când este bumbac destul în bolde și apoi nici nu-i scump tare, că de pe un pochet pui câte-o grămadă de coți.

Maria: Ba scump îi zău, că pe ce dă omul banii tot îi scump, de-ar fi cât de efin.

Ana: De mine fie cum a fi, că cânepă tot nu-mi trebuie până oi trăi, că doară nu-s nebună se-mi mânănc spa-

tele cu torsul; ba de amu încolo nici bumbac nu mi-oiu cumpăra. De ce se-mi cumpăr să mânăncăjesc cu depănatul, cu urzitul și cu țasutul, când este giolgi-destul în celea bolzi. Mi-oiu cumpăra giolgi, că ăla numai cusut trebe și ești cu cămeșă.

Maria: (Mișcă din cap mirată) Săraca lume unde am ajuns; ție ții greu să lucră și bumbacul decum cânepa, dapoi mai de mult când muerile își făceau tătă îmbrăcăminte cu mâna lor; afară de peptar și cisme, nimic nu-și cumpărau din țerg — și tot nu le părea greu cum vă pare voaue amu; da și era mai bine atunci.

Ana: Dapoi de ce o fost mai bine atunci, ca amu, lele Mariă?

Maria: Pentru aia, că agonisala bărbaților nu mergea pe raze din șatră, că merea în valurile căsii. Și nu se îndatora pe la toate coșile și pe la toți amărății de Jidovi, ca amu. Și ce aveau, puteau zice că e a lor, nu ca amu; da amu poate zice orecine, că: ce am e al meu? Nu zău, nu poate pentru-că muerile de acum tot de bieții bărbați stau. Dă mă! Fă bani mă! că îmi trebe se-mi cumpăr năframă de mătasă, — și-mi trebe rochie de Anglie și șurț de barșon și câte și mai câte nebunii scumpe de să îngrozesc bieții bărbați.

Ana: (mănioasă) De ce se se îngrozască așa tare, că doară și muerile lucră destul?

Maria: Ce folos că lucră, dacă cât agonisesc tot își dau pre comedii și pe sdrențe străine...

Ana: O Doamne! io nu știu cum ești D-ta, dapoi doară hainele frumoase nu-s comedii și nici nu-s sdrențe, că vezi ce bine i stă ori la cine cu haine bune și frumoase, de-ar fi omul cât de hîd.

Maria: (aprinsă de mânie) Știu eu, că hainele frumoase stau bine ori și cui; dar numai așa-i stă bine la om să se imbrace după cum-i starea lui, iar nu să se îndătorească și la frunză și la earbă, ca să se imbrace în mătasă și apoi la urma urmelor copii lor să slujască.

(Va urma.)

Eară 'ntr'alt loc stau, se miră
Niște nemți, colo-un Englez
Și pe limba, lui ne spune:
Lucruri d'estea rar mai vezi.

Multe vezi aicia Doamne
Incât te-a ajunge și foame,
Și ciobanu-afurisit
Nu 'ncepe la zăruit,

Chimu.

Poesii populare.

Din Reșița-română.

Culese de Martin Blăjița.

Bată-te mândruță bată
Că ai gură fermecată
Cine gura țiu-o sărută
Pân' moare nu te zăuită,
Cine ochi îți iubește
Nu te uită cât trăește.

Multă lume-i bucuroasă
Că nu mi mândra frumoasă
Nui frumoasă, dar' e mândră
Și mi dragă că îi blândă

Că-i blândă și îi miloasă
Și la vorbă îi dragostoașă

Ardereai lume cu foc
Că de mândra mulți n'au loc
Nu-i mare, da-i frumoșea
Mulți dușmani n'au loc de ea

Spune mândro cui îi spune
Facă gard pe lângă tine,
Facă gard să te îngrădească
De mine nu te păzască.

Vălean.

— Baladă. —

La grădina lui Vălean,
A crescut un măgheran
Măgheran tot înflorit,
Că Vălean s'a bolnăvit.
Pe Vălean la fermecat
Măndrele lui din alt sat,
Cu aschiță din porțiță,
Cu apă din trei fântâni,

Cu iarbă din trei grădini
Și cu paie din trei șuri.
Cu peană de liliac,
Să nu aibă nici un leac.
— »Mori, Vălene, ori te scoală,
Nu-mi mai da și mie boală.
Că destul m'am săturat
De-ați mai muta perina
Dela umbră pân' la soare,
Pân' la draga de răcoare.
Dar' Vălean din grai grăia:
— »Taci din gură, nu te plânge,
Că sufletul mi-se stinge.
Voiau muri, mi-îngropa,
Cu altul tei cununa
Și de mine vei scăpa.
Dar' te jur pe D-zău
Să mă-îngropi unde zic eu:
La marginea drumului,
În umbrița fagului.
Și să scrii pe crucea mea:
»Pe Vălean l-a fermecat
»Măndrele lui din alt sat«.

SAREA.

Corpul unui om în vârstă, cuprinde în mijlociu aproape jumătate kgr. de sare. În sânge sarea formează o parte principală, în adevăr puțin însemnată, dar neapărat trebuincioasă; în stomac iarăși se găsește și este trebuincioasă pentru formarea unei materii care ajută digestiunea. Sarea poate așa dar cu drept cuvânt să fie socotită ca un aliment principal. Ea este, afară de apă, singurul corp care-l întrebuințează omul luându-l de-adreptul din regnul mineral.

Tot așa de însemnat este rolul pe care îl are ea în economia casnică ca condiment. Ea nu este necesară numai pentru a da gust bucatelor, ci ajută simțitor și nutrițiunea, de oare-ce grăbește lucrarea ghindurilor stomacale și salivare și lucrează în același timp înlesnind topirea materiilor grase și albuminoide.

Pe lângă aceasta, mai servește în economia casnică ca mijloc însemnat de păstrare a alimentelor (carne, pesce, varză, castraveți, fasole, mazăre etc.) și în sfârșit se întrebuințează în cantități mari în diferite soiuri de industrie (fabricarea săpunului, a sticlei, olăriei).

Tot atât de mare nevoie au vitele ca și oamenii să mănânce sare. Animalele mănâncă cu poftă nutrețul lor și le merge bine când se stropește cu apă sărată; așa strujeni — cocenii tăeși mărunți și stropiți din când în când cu saramură, sînt mâncați cu multă poftă de vite. Animalele cari nu trăiesc pe lângă om se nutresc cu porția de sare pe care o găsesc în apa rîurilor și a lacurilor pe care o beau, precum și în plantele și animalele cu cari ele se nutresc. Cu toate acestea s'a văzut multe cazuri când animalele sîlbatică se scoboară din munți de foarte departe ca să bea apă dintr'un izvor sărat.

Aproape în fie-care zi noi consumăm 6—8 grame de sare. În țara noastră s'a vîndut în anul 1898—1899 aproape 60 milioane de kgr. de sare, ceea ce vine cam 12 kgr. de sare pe an pentru fie-care locuitor al țării, bine înțeles în această cantitate intră și sarea dată la vite.

Sarea se găsește în scoarța pămîntului în straturi cari ajung la mai multe sute de metri.

Câte odată stîncile de sare se găsesc descoperite la suprafața pămîntului sub cerul liber, formînd adevărați munți de sare ca la Stîncă sării în Buzău (România), ce se ridică la câte-va zeci de metri de-asupra pămîntului.

Altă-dată stîncile se găsesc îngropate în pămînt la adîncimi mai mari sau mai mici.

Sarea se mai găsește topită în apele mărilor în cantitate de 2—4 kgr. la %, sau în lacurile și izvoarele sărate precum și în atmosfera pămîntului plutind sub formă de pulbere mărunță.

Sarea ni se înfățișează sau sub formă de bucăți mari, numite dropi sau sub formă de pulbere grăunțoasă. Câte odată în bucăți e albă, limpede ca sticla; altă dată e colorată în vînet, roșiu, albastru, galben din cauza diferitelor materii streine cu care se găsește amestecată. Se topește de-o potrivă în apă caldă. Dacă se încălzește sarea în bucăți, se aude un pocnet care provine din aceea că în aceste grăunțe se găsește închisă apă, care la căldură se preface în vapori și face să sară bucățile de sare.

(Va urma.)

Vorbirea de deschidere.

Di president a deschis adunarea »Asociațiunii« cu următoarea vorbire:

Onorată adunare generală!

Iară ne-am întrunit, ca să vă dăm seamă despre activitatea și progresul ce comitetul central l'a realizat de la ultima noastră adunare.

Înainte de toate mulțămesc tuturor membrilor, cari în decursul acestui an administrativ ne au împărțit de ajutorul lor material sau moral.

Patruzeci-și-patru de ani se împlinesc de când cea dintâi adunare generală s'a ținut aici în Sibiu. Toți acei bărbați distinși, dintr-acei mai distinși ai neamului nostru, cari au presidat adunările generale, în cuvîntări elocvente au descoperit scopul sublim, ce-l urmărește Asociațiunea noastră, și au arătat mijloacele ce trebuiesc folosite pentru ajungerea scopului, îndemnând și provocând inteligența română a da tot sprijinul moral și material. Cu toate acestea suntem încă tare departe de ținta pe care stimatul nostru president de onoare, domnul *Alexandru Mocsonyi* ni-a zugrăvit-o în frumosul său discurs, rostit în adunarea generală din Oravița în anul 1902. Domnia sa intră altele foarte nimerit a zis: »Asociațiunea este expresiunea unității și solidarității naționale. pe trenul cultural al poporului român din Ungaria: ear' prin organizarea ei ni e dată posibilitatea concentrării puterilor noastre. Astfel, ca o zi epocală va străluci în analele ei ziua în care Asociațiunea va vedea organizată sub stindardul său întreaga inteligență română, ca o armată bine organizată în serviciul cauzei naționale«.

Aceste cuvinte clare, înțelepte și convingătoare mă dispensează de a mai repeta și eu ceea-ce în 44 de ani, în tot atâtea variante s'a adresat din presidiu inteligenței române, durere, nu cu succesul dorit.

Patruzeci-și-patru de ani e o clipă în viața unui popor, dar' în viața unei reuniuni e timp destul pentru-ca să poată, în zisa domnului *Mocsonyi*, »străluci ziua în analele ei«, pentru de a fi »organizată întreaga inteligență sub stindardul Asociațiunii«.

Și dacă nu s'a întemplat, vina o poartă numai și numai — ca să mă folosesc de cea mai blîndă expresiune — *indiferentismul* unei însemnate părți a inteligenței române. Și nu se poate infiera în destul acest păcat. Alte popoare cu un trecut mai fericit, cu un guvern din sângele lor, pururea se avertisează prin bărbații lor providențiali, de la urtul păcat al indiferentismului, în cauze naționale. Iubire de țeară, localitate, patriotism adevărat, respect față cu legile, virtute militară și cetățenească, n'avem să învețăm de la nime; în privința aceasta nime nu ne întrece; dar' un bun sfat, de care s'au folosit alții, cu bun succes, e bine să-l împrumutăm și să-l aplicăm la noi.

Magiarii se inspiră de sfatul celui mai mare Magiar, graful *Széchényi István*, care adese zicea: »Nu acela e prietenul națiunii sale, care pururea o laudă și o lingusește, ci acela care-i descopere scăderile, pentru a se putea îndrepta«. Ear' Germanii își amintesc

sentința zdrobitoare a lui Schiller, care a zis: »Ticăloși sunt cei-ce nu jertfesc totul pentru onoarea și fericirea neamului lor«.

Să poate oare să mai fie și în ziua de azi Români fataliști, cari s'ar mîngăia cu zisa poetului: »Dacă n'a perit Românul, când trei se conspiră, în veci nu va peri«?!

Azi lupta pentru existență curge pe alt teren, pe terenul economic și cultural, ear' cultura numai *națională* poate și trebuie să fie. Cine nu luptă pe acest teren, e osândit să peară!

Ar fi deci din cale afară trist, dacă n'ar înțelege toți Românii, că tocmai aceste sunt terenele principale pe cari »Asociațiunea« își desvoaltă activitatea sa pe baza statutelor sale.

A nu sprijini »Asociațiunea« pe acest teren legal și salutar e un păcat strigător la ceriu.

Că în ziua de azi societățile culturale tocmai la zile fertive își presintă bilanțul activelor și pasivelor pe terenul cultural, întă altele ne servesc două exemple mai proaspete. De ambele ocaziuni »indiferentismul« a fost sbiciuit fără cruțare. Reproduc aceste exemple, pentru a justifica bilanțul ce eu îl voi face.

Și le reproduc, pentru-că tocmai acum în ajunul zilelor festive, un ziar românesc atacă »Asociațiunea«, respective comitetul central, cu următoarele cuvinte: »Putem zice cu mîna pe inimă, că »Asociațiunea« în decursul existenței sale n'a desvoltat nici muncă și n'a adus nici roadele ce le-am fi așteptat. Am ajuns mai în urmă a considera adunările generale de niște formalități goale, peste cari se trecem în grabă chiar »ut videratur aliquid fecisse«.

(Va urma.)

Găcituri

de
Isidor Dopp.
(Urmare.)

15. Am un cojocel
cu patru frați în el.
(Nica.)
16. Am patru frați
într-o cămeșe îmbrăcați.
(Nica.)
17. Am patru frați, vara-s cu țundre
verzi și eara cu țundră roșie
(Nica.)
18. Am o babă cu nouăzeci
și nouă de cojoace.
(Cepa.)
19. Este-o domnișoară
cu rochița roșioară
când încep a o desbrăca
toți încep a lăcrăma.
(Cepa.)
20. În grădina lui Bogdan
șede moșu pe pălan.
(Bostanul.)
21. Am un bordei
plin de viței,
până nu sparg bordeiul
nu se ved viței.
(Bostanul.)

22. Am o căsuliță
tot cu grădinuță,
pân' nu sparg căsuța
nu ved grădinuța.
(Bostanul.)
23. A căzut moșu din pod
și și-a rupt coada din nod.
(Bostanul.)
24. Vițale bombițele
grele-s fedeleșele.
(Bostanul de țară.)
25. Am o fată buboasă, buboasă
șede cu vodă la masă.
(Strugurul.)
26. Mama verde, tata uscat,
Copii creți la cap.
(Strugurul.)
27. Domnișor într'un picior.
(Vara.)
28. Rostogol
după ocol
gâscă albă într'un picior.
(Vara.)
29. Petec pe petec
până în ciufletec.
(Vara.)
30. Domnișor într'un picior
îmbrăcat în haine verzi
vara pe hotar îl vezi.
(Vara.)
31. Am un domnișor
stă toată vara într'un picior.
(Vara.)
32. Jidov mic în eeriu se uită.
(Vara.)
33. Ce-i în roșu îmbrăcat?
(Paprica și Căpă.)
34. De-aiei până în țară
Tot grâu de primăvară.
(Vara.)
35. Mica, neagra, cu lemnus
în fund.
(Pruna.)
36. Am o bivoliță de-a fata
și vițalul din ea încă-i de-a fata.
(Pruna.)

V.

Diferite.

1. Cunosce două găini. Una neagră
și una albă. Cea albă tot adună,
cea neagră tot risipește.
(Zina și noaptea.)
2. Una albă luminată
alta neagră 'ntunecată
se gonesc în lumea lungă
și nu pot să se ajungă.
(Zina și noaptea.)
3. Bulbuc de aur
în piele de taur.
(Soarele.)
4. Nici un stâmpăr n'are, nici
o stare n'are.
(Soarele.)
5. Este-un frate și o sor
ce se cată 'n veci cu dor
dar' ori-cât se se dorească
nu pot să se întâlnească.
(Soarele și Luna.)
- (Va urma.)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Bungard.

În seara de 29 Maiu (11 Iunie n) a. c. s'a dat în sala cea mare a scoalei conf. ort. com. din Bungard o producțiune musicală-declamatorică și teatrală sub conducerea D-șoarei învățătoare Aurelia Săvoiu.

Pe lângă câștigul moral, am avut după împrejurările nefavorabile de atunci — un câștig material neașteptat, încassându-se însemnata sumă de 70 cor. 90 fil. — Din aceasta sumă s'a spesat cu tipărirea și espedarea invitărilor, luminatul saletor, lăutarii ș. a. 35 cor. 82 fil. rezultând un venit curat de 35 cor. 08 fil. carele conform hotărârii arangierilor-s'a împărțit astfel: suma de 10 cor. 08 fil. pentru cumpărarea de cărți pe seama înființării bibliotecii școlare, iar restul de 25 cor. s'a depus spre fructificare la institutul »Albina«, ca baza nmai fond școlar ne-atacabil, până ce prin donațiuni și mai ales prin eventualele venituri ale următoarelor producțiuni-va ajunge suma de 1,000 cor. când va fi a să și decide: spre ce anume să se folosească? Libelul despre 25 cor. s'a predat epitropiei parohiale. La acest venit material pe lângă taca de intrare-au binevoit a contribui prin ofert: D-nii Petru Iuga paroch și Nicolae Comănicu învățător din Tilișca câte 2 cor.; prin suprasolviri: Teodor Necșa paroch 2 cor. Toma Ciora epitrop. 60 fil.; și Nicolae Opiș proprietar din Bongard 2 cor.; fam. Foica 20 fil. și Ioan Hambășan jurist Sibiu 1 cor. 20 fil.; Ioan Bânda învăț. 80 fil. și Aurel Tărchilă pădurar cerc. Gusterița 40 fil.; Ioan Iancu învăț. 80 fil. Ilie Piso student Mohu 20 fil.; N. Căliman student Cornățel 20 fil.; Augustin Nedelcu comerciant Tălmăcel 40 fil.; Nicolae Vlad paroch 1 cor. și Irimie Millea proprietar Șelimbăr 50 fil. —

Ne ținem de a noastră datorință, a aduce și pe acesta cale cele mai călduroase mulțumiri D-lor contribuenți și spriginitori ai cauzei salutare ce urmărim. — Dorim — ca baza acestui fond pusă din jertele contribuitorilor — să fie cu temei, ajungând în curând scopul său! Domnii participanți — cei mai mulți din Sibiu și jur — (căci din Bungard — afară de tinerime — au participat abia 12 familii) aibă mângăierea, de a fi cei din întâiu deponenți la noaua fundațiune. — Nu mai puțin să cuvine a fi mulțumitori stăruinței veteranului și meritului preot Teodor Necșa, carele la escrierea concursului învățătoresc din anul trecut a pus condițiunea: ca viitorul învățător să fie deobligat, ca în fiecare an să dea cel puțin o producțiune de acest fel, ceea-ce în trecut s'a întrelăsat. —

D-șoara învățătoare Aurelia Săvoiu-ca conducătoare-și-a dat silința posibilă — mai ales cu elevii de școală — de a face din seara aceia o seară plăcută; dar lucrul natural, că fără sprigin puțin să putea face, carele l'a și avut. Dl. notar Vasile Mușoiu, oarele libere de oficiul din cancelarie, le jertea venind în mijlocul diletanților, observând și îndreptând, ba în cele din urmă a primit sarcina de arangier și — cea mai delicată — de încassator. — Dl învățător Arsenie Nedelcu din Șelimbăr — nu pregeta a veni la probe când cerea trebuința; ce să mai zicem de Dna. notăreasă Veturia Mușoiu, învățătorul în pensie Teodor Necșa și fiica s'a D-șoara Cornelia Necșa? Toți s'au jertfit pentru binele scoalei de aici — și dacă deocamdată nu au primit recunoștința generală — fie siguri — că aceea nu v'a lipsi — Pășască deci cu încredere

înainte, și nepăsarea iubitorilor Bungarzeni să va prefăce în o dragoste și zel spre binele-scoalei lor, a lor propriu!

»Luminează-te noue Ierusalime!

Un membru al comunei.

CRONICĂ.

Noi profesori. La seminarul gr-or »Andreian« din Sibiu am fost numiți profesori noi d-nii Dr. Nicolae Bălan (la secția teologică) și Dr. Ioan Lupaș (la secția pedagogică).

Stipendii. »Unirea« din Blaj publică în nrul său din urmă (Nr. 33.) un concurs de stipendii, ce se dau din fundațiunile administrate de capitolul din Blaj. Sunt stipendii pentru universitari, tehnici, studenți gimnasiali ori realiști, pentru eleve de-ale scoalei de fete din Blaj etc. Stipendiile sunt în nr. de 27 și se dau din 9 fundațiuni.

Muzica populară română în Spania. Societatea corală spaniolă dela Zamara în Spania a cerut — după cum scrie foaia »Universul« — prin mijlocirea ministrului român de externe să i-se trimită o colecție cât mai completă de cântece populare românești, de cari are lipsă societatea.

Cu balonul peste Carpați. Doi căpitani din Przemyśl (Galiția) Engel și Pawolny au călătorit cu balonul »Teufel« dela Przemyśl peste Carpați în Ungaria și în 15 August s'au coborât în pace la orașul Ungvar.

O învoire la cărțile postale. Ministrul nostru de comunicație a rânduit, că de aci înainte este ertat publicului să scrie text pe amândouă fețele cărților postale, fie ele simple, fie ilustrate, adică și pe fața cu adresa, numai cât adresa să fie bine vizibilă, ca să se poată înmanua carta. Aceasta schimbare însă privește numai acelea cărți postale, cari se trimit la noi în Ungaria, și nu în streinătate.

Nouă stațiune telegrafică. Ministrul de comunicație a rânduit să se deschidă stațiune telegrafică la oficiul postal din Cojocna (comit. Cojocnei.)

Atentat în China. Rele vremuri umblă pentru căpeteniile statelor. Să fac într'una atentate împotriva lor. Acum a venit știre din Peking, că acolo s'a făcut o încercare de omor împotriva împărătesei-mame a Chinei, când mergea la palatul de vară. Atentatorul a fost ucis îndată de un soldat. Împărătesei nu îi s'a întâmplat nimic.

Din răsunare. În comuna Feketetot de lângă Arad se iscau tot într'una focuri. Oamenii știau, că un om rău, care fusese și închis, cu numele Toder Todinca pune focul. În 13 l c. s'a aprins earăș în sat o clae de tîn la unchiul lui Todinca. Focul a fost stins în curând, dar unchiul lui Todinca a luat doi gendarmi și mergând la nepotul său, l-a luat la întrebări pentru ce a dat foc fânului. Toader Todinca a tăgăduit și a respuns dur. Bătrânul Todinca infuriat a apucat pușca și a pușcat pe nepotul său, făcându i rane mortale. El a fost luat prins.

Femele măritată de noue ori. Foile Americane scriu, că în Louisville este o femeie de 30 de ani, care s'a măritat acum a noua oară. Fiecare bărbat i-a murit curând după cununie. Unul dintre ei, al treilea, a fost un hoț și fu pușcat de poliție, când se refugiase între munți. Murind și al optelea bărbat, femeia s'a măritat acum după al nouelea, care se cheamă Ayres și-i este ceva rudenie.

Cununii. D-ra Cristina Bandea și Valeriu Adamescu își serbează cununia în 3. Sept. c. în biserica gr.-or. din Cergidul mare.

— Elisaveta Moga și Ambrosiu Tătar fac cunoscut celebrarea cununiei lor religioase, care se va săvârși luni în 28. August st. n. în biserica nouă gr.-or. din Sebeșul-săsesc la oarele 6 p. m.

— D-na v. Maria Grama și D-na v. Lucia Bologa fac cunoscută căsătoria fiilor lor Elena și Emil, ce se va celebra Duminecă în 3 Septembrie st. n. 1905, la oarele 11 a. m. în biserica gr.-or. a Sței Adormiri din Brașov Cetate.

Comoară. »Drapelul« scrie: Ioan Roșu din Firighaz (comitatul Timiș) săpând un șant, a aflat o lădiță de fier plină cu galbeni și alte obiecte scumpe din vremea Turcilor, în valoare de 5000 coroane.

Vifor și grindină. Din Cisteiu (l. Vinț) ni s-a scris, că asupra comunei și hotarului ei s'a descărcat Luni în 21 l. c. cătră amezai o ploaie mare cu vifor și grindină, de mărimea ouelor de găină, făcând mari pagube în cucuruz, vii și poame.

Espulsați. Guvernul român a expulzat din România trei redactori greci (Simos, Moscopulos și Papas) din cauza vătămarilor ce le-au făcut poporului român în ziarul lor grecesc »Patris«.

Oficieri și civili. Earăș a fost un grav conflict între oficeri și civili, de astă-dată în Cașovia. Redactorul foaiei »Kassai Hirl.« Seress, a atacat pe un oficer Bosits din pricina limbei germane ca limbă de comandă. Bosits, împreună cu un alt oficer, Szartory, s'au dus în redacție și au rănit pe redactor și pe șeful tipografiei, care s'a grăbit în ajutorul redactorului. Bosits asemenea a fost rănit în luptă. Poliția numai cu greu a putut scăpa pe oficeri de furia poporului, ducând pe unul în casarmă, ear pe celalalt în spital.

Delapidare. Casarul de la gara Lupeni (comit. Hunedoarei), Leopold Burger, a furat din casă 2700 de cor. și apoi a fugit. El e urmărit.

Friguri galbene în America. În orasul New-Orleans și jur (America nordică) bănuie frigurile galbene, de care mor foarte mulți oameni. În statul Louisiana, al cărei capitală e New-Orleans, a încetat din pricina acestei boale aproape ori ce comunicație și stagnează și comerțul. Statele vecine cu Louisiana au oprit intrarea oamenilor de aici în ele, ca să nu ducă boala, care e lipicioasă.

Morminte incununate. Tinerimea universitară română, întrunită în Sibiu cu prilejul serbărilor culturale, a decis să puie o cunună pe mormântul lui Șaguna, la Reșinar. Cununa a fost depusă Miercuri, de o delegație a tinerimii.

Tot Miercuri s'a depus o cunună pe mormântul marelui arhiepiscop din partea Românilor macedoneni, prin o delegație, compusă din dnii: Dr. Leonte, președintele cercului cultural macedonean din București, protop. Droc, protosorul Droc, V. Covata și V. Diamandi prof. Pe panglica acestei cununi este următoarea inscripție:

»Marelui nostru compatriot Andreiu baron de Șaguna«.

»Românii Macedoneni admiratori și recunoscători.«

— Universitarii români au depus o cunună și pe mormântul marelui dascăl, George Lazar la Avrig. — Bravă tinerime.

Vorba ungurească oprită. Oficialii dela calea frată din Agram au voit să ție o adunare. Căpitanul de poliție numai așa a permis adunarea, dacă oratorii vor vorbi numai în limba croată. Aplicații unguri, cari sunt în majoritate, nu s'au învoit cu acesta și așa adunarea nu s'a ținut.

Atentat contra monarhului. »Local-anzeiger« din Berlin e informat, că un anarhist ar fi voit să facă un atentat asupra regelui nostru, cu prilejul călătoriei Maiestății Sale la manevrele din Tirol. Numele anarhistului e Ioris și a fost arestat în Bozen, în urma unei denunțări anonime. La el s'a aflat două revolvere și o bombă. Poliția a luat măsuri deosebite pentru paza persoanei Maj. Sale.

Publicul din România. În zilele prime ale serbărilor, ba hiar înainte de începerea lor, din România au venit la Sibiu un mare număr de trați de-ai noștri, cari neprimind cu toții de odată bilete etc. au ramas nemulțumiți, ba unii s'au și depărtat cam supărați, între cari și unii gazetari. Ne pare rău de aceasta, căci neplăcerile nu s'au făcut cu intenție. Cauza principală a fost imbulzeala prea mare, încât localele sibiene (muzeul nostru, teatrul etc.) n'a putut încăpea de odată mulțimea publicului.

Privitor la aceasta eată ce scrie și foaia ocațională »Cronica Sibiului« în nr. 4: »într'un număr am fost amintiți, că oaspeții din România în primele zile ale sosirii lor nu s'au simțit prea bine la noi. Cauza a fost în mare parte împrejurarea, că oaspeții noștri din România prin o fatală neînțelegere au sosit cu trei zile mai înainte de deschiderea expozițiunii și a festivităților și prin urmare într'un timp, când nu era nimic de văzut. Acuma însă s'au mai încălzit și ei și vorbesc frumos, ba chiar încântați, despre prestațiunile artistice ala Sibi-enilor.«

Cas de moarte. Frânți de nemărginită durere facem cunoscut rudeniilor și cunoscuților, că bucuria și fericirea noastră Sabin Aurel, după îndelungate și nespuse grele suferințe și-a dat sufletul în mâinile Ziditoriului său Mercuri la 12½ ore din noapte, după viață de 9 luni și 2 săptămâni Rămășițele pământești ale odorului nostru s'au redat pământului Vineri (25 August n.) la ora 5 p. m. în cimiterul bisericii gr.-or. din suburbiul inferior al Sibiului. Aurel și Elena Trif.

»Cronica Sibiului«. Din prilejul serbărilor »Asociațiunii« mai mulți tineri în frunte cu dl. Dr. Ioan Giurgiu, au scos o foaie ocațională, care apare în fiecare zi cât vor ținea festivitățile și în care sunt desrise cu de-a măruntul toate serbările. Foaia se tipărește la noi, în tipografia d-lui H. Meltzer; până acum au apărut 5 nri, fie-care nr. costă 10 fileri. Recomandăm cetitorilor noștri să-și procure nrii, căci în foaie sunt descrise toate cele petrecute în Sibiu.

Banul nu abzice. Săptămânile trecute s'a răspândit știrea, că banul Croației, contele Peiacevich vrea să abzică din postul său. Știrea însă n'a fost adevărată și a desmințit-o însuși banul.

Bioscop. Un adevărat triumf al tehnicei moderne e Bioscopul lui Narten din Sibiu. În teatrul lui propriu, elegant întocmit și cu gust aranjat, iluminat de propria lumină electrică, vedem chipurile mișcătoare ale Kinematografului. Vedem scene de pe îndepărtatul câmp de război, soldații japonezi se aruncă cu vitejie pe dușman, siruri întregi cad; urmează apoi chipuri hazlii, chițibușuri de băieți etc. așa, că noi surprinși ne uităm la orologiu, când reprezentația se stîrșește. Ce repede a trecut timpul! Recomandăm în interesul publicului, dacă vrea să vadă ceva interesant, să viziteze Bioscopul lui Narten, unde nu numai că se va distra plăcut seara, ci va vedea și ceva instructiv.

În terapia modernă se recomandă tot mai mult de cătră medici folosirea apelor minerale naturale, între care cu deosebire apa amară Franz Iosel, cea mai bună apă în felul său, care pe lângă aceasta e recunoscută ca mijloc natural purgativ, singura plăcută la luat. Se poate căpăta pretotindinea.

Șahul Persiei, care petrece în Ostende a lăsat să se împărtășească farmacistului Eugen V. Feller în Stubica (comitatul Agram) recunoștința sa caldă, folosind renumitul mijloc de casă, anume: fluidul Elsa al lui Feller. Maiestatea Sa imperială Mozaffar Edine, șahul Persiei, a conferit farmacistului Feller ordul soarelui și al leului și atât el, cât și consilierul său de legațiune hanul Hassan, au declarat în scrisoare, că ei folosesc în totdeauna bucuros fluidul Elsa al lui Feller, fiind că sunt mulțumiți cu acela.

Concurență urlașă domnește între diferitele specialități, cari se recomandă contra nervosității, nedurmirei, anemiei și lipsei de apetit. Nu ne mirăm, dacă acum mai de nou contra acestor rele se folosește mai des berea-Hercules, de oare-ce aceasta bere-malt nutritivă escelentă are efect foarte îngrășător escelent, pentru bolnavi și reconvalescenți este o beaură de masă întăritoare și minunată, Mamelor, cari dau țiță copiilor, este foarte de recomandat, fiindcă sporește laptele. Se poate căpăta în ori-ce băcănie mai bună, ospătării și cafenele. En gros: Bereria-Hercules. Budapesta VII, Bethlen tér 3. în interesul propriu să bea fiecare bere Hercules. 186 1—1

Producțiuni și petreceri.

In Nicula.

Tinerimea română din Nicula și jur va arangia la 28 August st. n. 1905 în ograda parochială sub pavilion o petrecere de vară. Venitul curat este destinat în favorul bisericei gr.-cat. din loc.

In Vidrasău.

Inteligența română din Vidrasău aranjează o petrecere de vară în ziua de St. Marie la 15/28 August a. c. în grădina dela Recea, iar în cas de timp nefavorabil în curtea din Vidrasău. Venitul curat e destinat în favorul școalei din Vidrasău.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

T. Ves. în Us »Cartea engleză« noi am trimis-o. Stupăritul din foaie nu este în broșură, dar' este »Cartea Stupăritorilor« de R. Simu. Cere un catalog de cărți dela librăria W. Krafft de aici.

I. Pr. în Bolgrad. Noi trimitem regulat foaia, cu adresa tipărită. Rubla primită.

»Creștutul«. Să vor publica din ele. Nr. 31 și-l trimitem.

M. II. în Kis. »Țiganul în căruță« se află în broșură, cu 14 bani și 4 bani porto. Trimite în mărci postale la autor: Em anel Suciu în Măgarei, p. u. Bükös.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer.

Apa minerală amară

Francisc Iosif

Reprezentanță proprie de ape minerale amare.

V. secț. a de med. Casei generale de bolnavi în Viena

Ucenic de boltă.

Să caută un ucenic de boltă, de 13—14 ani, să știe scrie și citi și după posibilitate limba germană; condiții favorabile. A se adresa la redacția „Foi Poporului” sau la subscrisul.

179 2—2 Ioan Tatu,
comerciant în Sadu (posta Nagydisznód).

Cea mai bună îngrijire a părului

afă

DAMELE

în salonul de spălat capul și frizat

R. ENGBER, str. Wiesen Nr. 21.

Tot acolo se pregătesc și lucrări de modiste. 172 2—3

+ Specialități de gumi +

veritabile parisiene, multe curiozități, descr. sortimente de mustre p. duzină cor. 250, 3, 4, 6, cu capot (scurt) p. duzină cor. 3 și 4. 3 buc. modele foarte fine împreună cu listă de prețuri după trimiteră de cor. 1.20 în marce postale, franco.

M. RUNDBAKIN, Viena IX.,
str. Lichtenstein 23.
160 4—5

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Espediția de anunțuri

Iuliu Leopold

Budapesta, VII., Erzsébet-körút 54,

unde se mijlocește cu conștientiositate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și strălătare. Planuri și prelim. de spese gratis.

Eftin de minune!

500 bucați ou fl. 1.85.

Un orologiu excelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil set de cravată ou brillant-simil; un inel aurit ou peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constatătoare din bumbi de manșete, guler și un ptept, gar. 3%, aur-double, 6 bucați batiste de buzunar, gar. de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă ou un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 bucați de bilete artistice a bărbatilor renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pens de canoelarie engleze și încă 395 bucați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât îndrept bani. 17 1—1

500 lampe lucitoare!
10 lampe arcuite!

**Pe Piața Hermann
în Sibiu.**

Stabiliment propriu de vapor și electricitate cu forță de 20 de cai.

1000 de locuri
elegante de șezut!

BIOSCOPUL lui NARTEN.

Cercetat și distins de repetite-ori de personaje înalte. Tot a doua zi cu program schimbat sensațional, între care evenimentele cele mai nouă, cum și scene comice și vesele și două lungi filmi de transformatie.

Din program este de amintit cu deosebire:

În 27 și 28 Aug.: Incendiatorul. — Falsificatorul de bani. — Foc de artificii în Londra. — În 29 și 30 Aug.: Vieța și sfârșitul unui jucător de cărți. — Marea cursă în Liverpool. — Vieța de mine, înfățișarea completă a unei mine. — În 31 Aug. și 1 Sept.: Industria puternică de lemn în Canada. — Arderea cafenelei New-York. — Ziua nenorocului (comic).

Pe zi câte două reprezentații: dela 6—1/8 și dela 8—1/10 seara; în Dumineci și sărbători trei reprezentații, la orele 4, 6 și 8. 165 3—4

Prețul locurilor: Locul I. 60 fileri, locul II. 40 fileri, locul III. 20 fileri. Reprezentație de seara la 8 ore seara cu capelă de muzică bine provăzută: locul I. 1 coroană, locul II. 60 fileri, locul III. 30 fileri.

În fiecare Luni și Vineri seara: **Seară Parisiană** pentru oameni mari.

Adunări festive în Sibiu.

Nici un vizitator al sărbătorilor iminente se nu întrelase a se convinge personal despre capacitatea de prestațiune și soliditatea în general recunoscută a firmei cunoscută vrednică de laudă, prima și unica

parfumeria specială Meltzer

str. Cisnădiei, edificiul Comandei de corp.

Toți articli pentru îngrijirea rațională și conservarea dinților, a pielii, a teintului, a părului, a bărbiei etc. 178 2—

Specialist în perii de dinți, parfumului de batiste, atât în adiestare mai simplă, cum și în cea mai fină, săpun de toaletă de toate speciile dela 5 fileri în sus până la 5 cor. per bucată. Toate săpunurile posibile, cremă, pudră, rumeneli, vâpșele de păr, ape de dinți, brillantine, legători pentru mustață, perii. Toți articli de băi și călătorie.

Serviciu discret. Expedare postală zilnică.

„Tipografia“ HENRIC MELTZER, Sibiu.

P. T.

Am onoare a face cunoscut onor. public, că preiau și duc în deplinire ca specialist și cu prețuri solide și reale tot felul de lucrări aparținătoare

specialității tipografice,

cum sunt:

tipărire de cărți, ziare, placate, circulare, ori-ce-fel de bilete, tot soiul de tipărituri și lucrări de accidente

în ori-ce coleare.

În urma unei praxe de mai mulți ani, sunt în stare a ținea concurența cu ori-care tipografie, și rog onor. public la trebuință a onora cu comande tipografia mea.

Prețuri corespunzătoare.

Recomandându-mă în bunăvoința onor. public românesc, semnez

Cu deosebită stimă

HENRIC MELTZER

Sibiu, str. Măcelarilor 12.

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

Strada Oanei.

7 39-62

Mare menagerie în Târgul de lemne

Deschisă zilnic
de la 9 ore dimineața
până la 10 ore seara.

La 4 ore d. a. și la
1/8 seara

mare
producție

și
nutrirea animalelor.

Intrare cu prețuri moderate: Locul I. 40 fileri (20 cr.), locul II. 20 fileri cr.)

Pentru numeroase cercetări se roagă

cu distinsă stimă

DIRECȚIUN.

166 3-3

Menageria rămâne numai până în 15 August c.

Institut de credit funciar din Sibiu

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi ipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,

scutite de dări.

pot lombarda la banca austro-
se pot depune la toate tribuna-
gare de stat drept cauciune și
ca cauciuni de căsătorii militare.

Interese spre fructificare.

interesele dela depuneri o plă-

ptare de cambii.

pe efecte publice.

de cont-curent

abulări și altă garanță.

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarin

Cassa de schin

Sub condițiuni culante, mai cu se
cumpărarea și vânzarea de efecte
monete străine,
răscumpărarea cupoanelor și efectelor,
încasarea de cambii, checuri și as
predarea de asemnări și bilete et
pentru străinătate,

îngrijirea de coale de ca.

luarea efectelor în deposit spre pă

închirierea de resorturi de căer

(safe de depozit), sigure contra in
și a spargerii, etc. -52

GRAND-MAGAZIN

pentru

artici de modă și manufactură

G. M. KLEISCH

Sibiu - Nagyszeben.

Esposiție

181 2-3

de

haine de liturgie și prapori greco-
orientali, gardine, covoare, coperi-
toare, linoleu, modă de dame și
domni, albituri pentru dame, șorțe,
bluse, rocuri, umbrele și corturi,
basteane.

Cel mai bun

sirup de smeură

per Klgr. 1.40, la 5 Klgr. 1.20

180 2-3

fără vas, se capătă în

drogheria **Morscher**

Sibiu, str. Cisnădiei 34.

Eu

pentru îngrijirea pielii, special în pentru
a alunga pistrii și avea o culoare de-
licată a feței, nu cunosc un săpun
medicinal mai bun și mai cu efect,
decât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann

(Marca: doi băieți)

48 25-25

de

Bergmann & Co., Teschen a/K.

Să afli de vânzare, bucata à 80 fl. în
Sibiu la:

Farmacia „la Ursu”, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada

Gusteritei 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str.

Cisnădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

O farmacie

cu circulație anuală de 28.000 cor., este de
vândut îndată din cauze familiare în condiții
favorabile. Să poate prelua ori-când. Adresa o
spune redacția noastră. 162 4-6

O casă de boltă

de vândut cu 3 chilii, cuhnă, cămară,
pivniță, în mijlocul comunei M.-Gheja
(M. Geze) p. u. M. Lados. Prețul 800 fl.
în rate în 3 ani. Adresa:

Ioan Nicora

185 1-2

în M.-Geze p. u. M.-Lados.

Publicare de licitațiune.

Pentru edificarea școalei gr.-or. din Rod, protopresbiteratul Mercurei, se escrie licitație minuendă pe ziua de 21 August v., 3 Sept. n. 1905 la 2 ore p. m. 183 2-3

Prețul strigării e de 28932.97 cor.

Comuna bisericească dă năsipul, varul, peatra și cărămida, ale căror cost se detrage din suma de sus.

Licitanții au a depune un vadiu de 10% dela prețul strigării.

Condițiunile detaliate dimpreună cu planul și preliminarul de spese stau la vedere publică în cancelaria comunală din Rod în orele oficioase, unde se va ținea și licitațiunea.

Rod, în 1/14 August 1905.

Biroul comitetului parochial:

Ioan Moga, par., preș. **Vasile David,** not.

Nr. 1417/905.
not.

171 2-2

Publicațiune.

Subscrisa primărie comunală face cunoscut, cum-că cărcima comunală provăzută cu licență de cărcimărit se va esarēnda cu licitațiune publică în 8 Septemvrie a. c. la 10 ore a. m. la cancelaria comunală pe timp de 3 ani din 1 Ianuarie 1906 începēd până în 31 Decemvrie 1908.

Prețul strigării 350 cor.

Doritorii de-a licita au de-a depune înainte de începerea licitațiunei un vadiu de 10%.

Condițiunile mai de-aproape se pot vedea la cancelaria comunală.

Dridit, în 8 August 1905.

Primăria comunală:

Danilă Șerban, not. cerc. **George Ciora,** primar.

Nr. 854/905.

177 2-2

Publicațiune.

Comuna Veștem esarēndează pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 27 Aug. 1905 la 3 ore p. m. dreptul de pășunat cu oi pro timpul de toamnă, iarnă și primăvară 1905/906 în hotarul interior al comunei. Prețul de strigare 800 cor.

Veștem, 14 August 1905.

Aureliu Moga,
notar.

Copii de școală

să primesc în cost și cuartir în condiții favorabile. 169 2-3

Saggasse Nr. 1.

De vânzare

2 odăi, culină, șură, grajd, grădina

184 1-1

in

Sibiu, Schweizergasse 3.

Un domn sau domnișoară,

care posedă (cunoaște) perfect limba română și maghiară și scrie cu mașina, află aplicare cu 1-a Septemvrie a. c. în cancelaria subscrisului.

Dr. Mátyás Lazar

176 2-3

advocat.

Sibiu, strada Urezului 11.

Trei băieți

se primesc în tranzelăria dlui **Petru Moga,** strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1. 111 3-3

Pentru tipar responsabil **Henric Meltzer.**

Scut pentru comercianți, aplicați și mușterii.

Pentru-ce trebuie să fie în fiecare neguțătorie o cassă națională de registrare?

Fiindcă ea ofere fiecăruia scut. Comerciantul e scutit de perderi, cari se pot ivi la cumpărări cu numărare, vânzare pe credit, plăți a conto, spese, schimbare de bani și prin înclinarea spre lucruri necinstite a aplicaților în comerț.

Aplicatul în comerț e scutit, fiindcă nu-l poate atinge nici cea mai mică bănuială.

Mușterii sânt scutiți, fiindcă nu pot fi înșelați de servitoare etc.

Urmările de aci!

Fiecare comerciant se-și procure fără amănare o cassă-națională de registrare ca să nu încunjure perderi.

Fiecare aplicat se caute condiție numai într-o astfel de neguțătorie, unde se află o cassă-națională de registrare, ca să fie scutit de bănuială.

Fiecare mușteriu se-și face cumpărările numai în neguțătorii de acele, unde este o cassă națională de registrare, ca să poată controla servitoarele sale prin șecul liberat dela cassă și așa să fie scutit de-a fi înșelat.

Deslușiri mai de-aproape gratuite și cari nu obligă la cumpărare împărtășește cu plăcere

Adolf Mazanek

Representant național cash register Co. Ltd.

Odaie cu mustre strada Pintenului Nr. 2.

174 2-3

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“ din Sibiu

8 50-52

—** întemeiată la anul 1868 **—

în Sibiu, strada Cismădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —
— înșelăci de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc. —

— asupra vieții omului —

toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95.727.010 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

1 despăgubiri de incendii 3.249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2.920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

secțiune în Sibiu, str. Cismădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., în agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

„R é p á t i“

esla tuturor apelor minerale, o beutură de cură și răcoritoare, care cției sale fericite și gustului său proaspăt, plăcut, se numără între clăma ale continentului.

„R é p á t i“ se valorează bine cu deosebire la boale de stomach în la aprinderi de beșică, boale reumatice, anemie etc.

„R é p á t i“ este apa favorită a meselor alese și este hotărât cea beăcoritoare.

Apa „R é p á t i“ — pe lângă bunul său gust și putere vinde se — ca apă foarte ieltină se poate recomanda ca beutură stabilă care reușește sănătatea!

„R é p á t i“ se află de vânzare în toate băcăniile mai mari și re.

Representanța principală pentru Sibiu și jur:

ADALBERT BARTHMES, Bahngasse Nr. 1

Cerneala de imprimat **E. T. Gleitsmann, Dresda** —